

ZARZĄDZENIE NR 37
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE
z dnia 22 sierpnia 2024 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Długie”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1890 i 1688 oraz z 2024 r. poz. 1089) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Jezioro Długie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. 1. W ramach prowadzonej gospodarki rybackiej przez uprawniony do rybactwa podmiot wyznacza się:

- 1) akwen jeziora Harcerskiego do połowów ryb,
- 2) drogę umożliwiającą dojazd użytkownikowi rybackiemu do jeziora,
- 3) miejsce wodowania łodzi.

2. Przebieg drogi i miejsce wodowania łodzi przedstawia załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE

Agata Moździerz

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Wydzielanie się świerków i sosen w rezerwacie spowodowane wzmożonym rozwojem kambiofagów (dotyczy: kornika drukarza, kornika ostrozębnego, przypłaszczka granatka i ściigi), które w konsekwencji mogą doprowadzić do rozpadu drzewostanów z udziałem ww. gatunków drzew	Ograniczanie rozwoju kambiofagów poprzez ścięcie i usunięcie z terenu rezerwatu: 1) świerków i sosen zasiedlonych, stanowiących źródło rozprzestrzeniania się kambiofagów <u>po uzgodnieniu mailowym z RDOŚ w Olsztynie;</u> 2) świerków i sosen nie zasiedlonych stanowiących wiatrołomy /śniegołomy (nie dotyczy pojedynczych drzew w rozproszeniu a szkód o znacznych rozmiarach), których nie usunięcie przyczyniłoby się do powstania ognisk gradacyjnych, z możliwością zagospodarowania świerków/sosen <u>po uzgodnieniu mailowym z RDOŚ w Olsztynie.</u> 3) Prognozowanie (monitoring) występowania kambiofagów poprzez stosowanie pułapek zwabiających owady
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
2.	Potencjalne zagrożenie wystąpienia pożaru lasu, utrudniony dostęp do drzewostanów w czasie wystąpienia pożaru	Utrzymanie przejezdności dróg leśnych wykorzystywanych jako dojazdy pożarowe poprzez przycinanie krzewów (dotyczy pasa 1,5 m od dróg) oraz podkrzesywanie konarów i gałęzi drzew znajdujących się w skrajni drogi i ograniczających jej widoczność. Utrzymanie drożności istniejących w granicach rezerwatu dróg leśnych wykorzystywanych jako dojazdy pożarowe zlokalizowanych w granicach rezerwatu (dotyczy: złomów, wywrotów, drzew nadmiernie pochylonych, osłabionych przez czynniki biotyczne i abiotyczne znajdujących się w odległości jednej wysokości drzewa od drogi) lub ich przecięcie w sytuacji zatarasowania drogi <u>z możliwością zagospodarowania drewna iglastego (nie dotyczy posuszu jałowego) po uzgodnieniu mailowym z RDOŚ w Olsztynie</u> Poprawa stanu nawierzchni dróg stanowiących dojazdy pożarowe mająca na celu sprawniejsze dotarcie wozów strażackich do drzewostanów objętych pożarem
3.	Kłusownictwo rybackie i wędkarskie	Patrolowanie i kontrolowanie przez Straż Rybacką oraz użytkownika rybackiego osób łowiących na wodach wchodzących w skład rezerwatu

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
	Spadek liczebności ryb spowodowany nadmiernymi odłowami	Wprowadzenie ograniczeń w zakresie amatorskich i gospodarczych połowów ryb
	Ryzyko wyginięcia lub spadku liczebności niektórych gatunków ryb	Prowadzenie zarybień, ochrona naturalnych tarlisk
		Wspieranie naturalnego tarła ryb drapieżnych mających kluczowe znaczenie w spowalnianiu tempa eutrofizacji

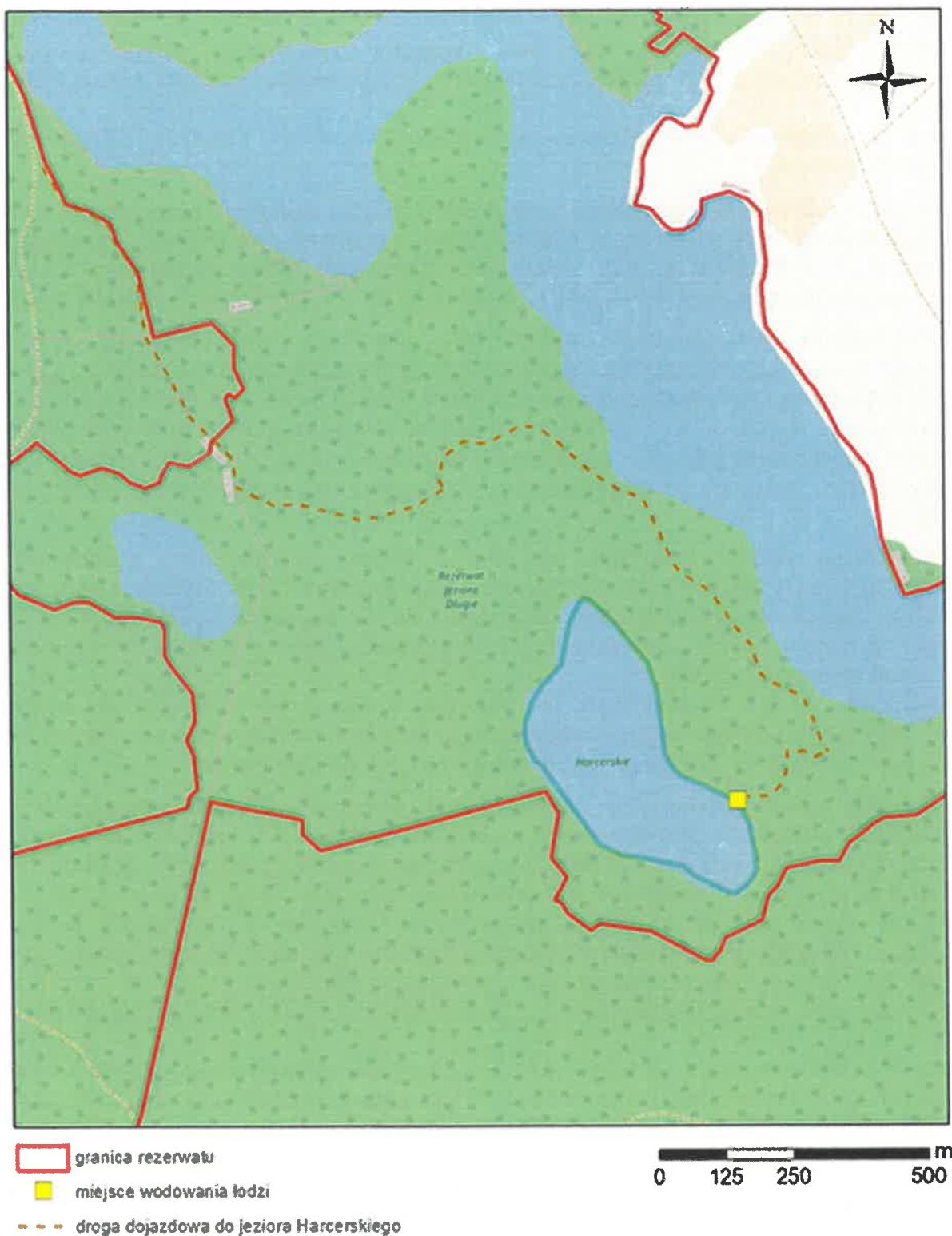
Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	1) Usuwanie drzew ewidentnie zasiedlonych przez kornika drukarza, kornika ostrozębnego, przyplaszczka granatka i ściigi (z możliwością zagospodarowania drewna) po uzyskaniu mailowej akceptacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie. W celu uzyskania stanowiska tutejszego organu należy wysłać na adres: sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl wiadomość mailową, w której zawrzeć należy następujące informacje: a) czy podjęte zostały czynności prognozujące występowanie ww. gatunków owadów w granicach rezerwatu lub w pobliżu rezerwatu, zgodnie z zasadami ochrony lasu, np. poprzez wywieszanie pułapek feromonowych, które wykazały wzmożony rozwój wymienionych gatunków owadów, b) liczby drzew przeznaczonych do usunięcia i ich szacunkowej masy, c) lokalizację drzew przeznaczonych do usunięcia (oddział, pododdział, lokalizacja GPS – w przypadku grupy drzew (więcej niż 3 szt.) jedna lokalizacja GPS ze wskazaniem liczby sztuk zasiedlonych wokół drzewa z podaną lokalizacją, a w przypadku drzew występujących pojedynczo oddzielne lokalizacja GPS dla każdego drzewa) 2) Usuwanie niezasiedlonych złomów i wywrotów świerkowych i sosnowych powstałych na skutek działania niesprzyjających czynników atmosferycznych (wiatrolomy, śniegołomy), może nastąpić w sytuacji, kiedy zgodnie z prognozą istnieje prawdopodobieństwo powstania ognisk gradacyjnych. Możliwość usunięcia ww. drzew i ich zagospodarowanie może nastąpić po uzyskaniu mailowej akceptacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie. W emailu podać należy liczbę drzew przeznaczonych do usunięcia (w przypadku, kiedy będzie to możliwe do określenia lub szacunek, kiedy będzie to trudne do oszacowania) w poszczególnych oddziałach/poddziałach leśnych ze wskazaniem szacunkowej masy drzew przeznaczonej do usunięcia. 3) Monitoring występowania kambiofagów poprzez stosowanie pułapek zwabiających owady	Wg potrzeb i prowadzonego monitoringu	Obszar rezerwatu

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
2.	Patrolowanie rezerwatu m.in. pod kątem nieprzestrzegania przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz identyfikowania zagrożeń mających niekorzystny wpływ na przedmioty ochrony rezerwatu przyrody. W celu zapewnienia przejezdności dróg wykorzystywanych podczas patrolowania dopuszcza się bieżące ścinanie drzew niebezpiecznych (złomów, wywrotów, drzew nadmiernie pochylonych nad drogi, osłabionych przez czynniki biotyczne i abiotyczne) zlokalizowanych w odległości jednej wysokości drzewa od drogi lub ich przecinanie w sytuacji zatarasowania drogi znajdującej się w granicach rezerwatu <u>z możliwością zagospodarowania drewna iglastego (dotyczy świeżych złomów i wywrotów świerkowych i sosnowych powstałych w okresie wiosenno-letnim ze względów przeciwpożarowych), po uzgodnieniu mailowym z RDOŚ w Olsztynie.</u> <u>Wszystkie drzewa niebezpieczne gatunków liściastych po przecięciu należy pozostawić na gruncie do naturalnego rozkładu.</u> Poprawa stanu nawierzchni dróg stanowiących dojazdy pożarowe poprzez uzupełnianie powstałych w drodze ubytków materiałami pochodzenia naturalnego. Profilowanie dróg równiarką (dotyczy dróg, które ze względu na zły stan techniczny będą wymagały wykonania takiej czynności) <u>po uzgodnieniu mailowym z RDOŚ w Olsztynie.</u> Przycinanie krzewów w pasie 1,5 m od dróg oraz podkrzesywanie konarów i gałęzi drzew znajdujących się w skrajni drogi i ograniczających jej widoczność.	Wg potrzeb	Obszar rezerwatu przyrody
	Patrolowanie i kontrolowanie przez Straż Rybacką oraz użytkownika rybackiego osób łowiących na wodach wchodzących w skład rezerwatu	Wg potrzeb	Jezioro Harcerskie
	Wprowadzenie ograniczeń w zakresie amatorskich i gospodarczych połowów ryb	Amatorski połów ryb • z łodzi (maksymalnie 2 jednostki pływające w ciągu doby, bez użycia napędu w postaci silników elektrycznych i spalinowych) w okresie od 1 lipca do wejścia pokrywy lodowej, • z łodu od wejścia stabilnej pokrywy lodowej do końca lutego • z wykorzystaniem maksymalnie	Jezioro Harcerskie

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
		2 wędek na osobę, • bez stosowania zanęt, poza strefą roślinności brzegowej	

Wskazanie drogi umożliwiającej dojazd użytkownikowi rybackiemu do jeziora Harcerskiego oraz miejsca wodowania łodzi rybackich

UZASADNIENIE

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Długie” jest wykonaniem delegacji ustawowej wynikającej z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1890 i 1688).

Zgodnie z tym przepisem, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne dla rezerwatów przyrody, dla których nie ustanowiono planów ochrony.

Projekt zadań ochronnych dla ww. rezerwatu sporządzony został w oparciu o stwierdzone zagrożenia oraz propozycje działań ochronnych przedstawionych przez Nadleśnictwo Miłomłyn.

Zadania ochronne dla przedmiotowego rezerwatu przyrody obejmują wykonywanie następujących czynności:

1) Usuwanie świerków i sosen zasiedlonych przez kambiofagii i niezasiedlonych powstałych na skutek działania niesprzyjających czynników atmosferycznych (wiatrołomy, śniegołomy) w sytuacji zagrożenia gradacją, jak również monitorowanie występowania kambiofagów poprzez wykładanie pułapek feromonowych (wskazane w pkt 1 załącznika nr 2 do zarządzenia)

W przedmiotowym rezerwacie nadleśnictwo odnotowuje wydzielanie się posuszu świerkowego i sosnowego. Nie usunięcie drzew zasiedlonych przez kambiofagii, może przyczynić się do ich namnażania i tym samym powstawania ognisk gradacyjnych, co w konsekwencji może przyczynić się do zamierania drzewostanów z udziałem świerka i sony w rezerwacie. Wobec powyższego zaplanowano usuwanie zasiedlonych świerków i sosen z terenu rezerwatu i ich zagospodarowanie, jednakże po uzgodnieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Zaplanowano również usuwanie świerków i sosen niezasiedlonych, stanowiących wiatrołomy/śniegołomy (nie dotyczy pojedynczych drzew w rozproszeniu a szkód o znacznych rozmiarach), których nie usunięcie może przyczynić się do powstania ognisk gradacyjnych, z możliwością zagospodarowania świerków/sosen po uzgodnieniu mailowym z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Wykładanie pułapek feromonowych jest natomiast działaniem pozwalającym na wczesną diagnozę zagrożeń, mogących wpłynąć negatywnie na stan lasu i mającym na celu zachowanie trwałości lasu i zwiększenie jego naturalnej odporności na czynniki szkodotwórcze.

2) Patrolowanie przez pracowników służby leśnej rezerwatu. Bieżące ścinanie drzew niebezpiecznych (złomów, wywrotów, drzew nadmiernie pochylonych nad drogi, osłabionych przez czynniki biotyczne i abiotyczne) lub ich przecinanie w sytuacji zatarasowania drogi/dróg znajdującej się w granicach rezerwatu (wskazane w pkt 2 załącznika do zarządzenia).

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom służby leśnej patrolującym rezerwat i dokonującym identyfikacji powstałych w rezerwacie zagrożeń oraz informującym o naruszeniach, do których dochodzi na terenie przedmiotowego obszaru Regionalny Dyrektor Ochrony środowiska w Olsztynie dopuścił wykonywanie czynności, o których mowa w pkt 2 niniejszego uzasadnienia.

Przycinanie krzewów w pasie 1,5 m od dróg oraz podkrzesywanie konarów i gałęzi drzew znajdujących się w skrajni drogi i ograniczających jej widoczność (wskazane w pkt 2 załącznika do zarządzenia).

Ze względu na zagrożenie pożarowe podczas upalnych dni lub nieuwagę ludzi przebywających w lesie konieczne jest zapewnienie drożności dróg leśnych celem szybkiego dojazdu do ewentualnych miejsc powstania pożaru. Ze względu, iż gałęzie drzew i krzewów często wchodzi w skrajnie dróg zaplanowano przycinanie krzewów w pasie 1,5 m od dróg oraz podkrzesywanie konarów i gałęzi ograniczających widoczność i utrudniających poruszanie się po tych drogach.

Poprawa stanu nawierzchni dróg leśnych.

Ze względu na utrudniony dostęp do drzewostanów położonych w granicach rezerwatu w czasie wystąpienia pożaru zaplanowane zostało działanie polegające na poprawie stanu nawierzchni dróg leśnych poprzez uzupełnianie powstałych w drogach ubytków materiałami pochodzenia naturalnego, a w przypadkach bardzo złego stanu nawierzchni wyprofilowanie tych dróg równiarką po mailowym uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie.

3) Patrołowanie i kontrolowanie przez Straż Rybacką oraz użytkownika rybackiego osób łowiących na wodach wchodzących w skład rezerwatu

Ze względu na odnotowywane przypadki nielegalnego połowu ryb konieczne jest przeprowadzanie kontroli osób łowiących na terenie rezerwatu.

4) Wprowadzenie ograniczeń w zakresie amatorskich i gospodarczych połowów ryb

Wskazanie okresu od 1 lipca do wejścia pokrywy lodowej, a także od wejścia stabilnej pokrywy lodowej do końca lutego (tj. poza sezonem lęgowym) do połowu ryb przyczyni się do ochrony awifauny bytującej w granicach jeziora Harcerskiego przez zapewnienie spokoju ptakom wodno-błotnym w okresie rozrodczym (jezioro objęte jest ochroną również jako użytek ekologiczny, którego celem jest m.in. zachowanie ostoi ptaków wodno-błotnych). Ze względu na niedostępność brzegów jeziora do amatorskiego połowu ryb, umożliwiono wędkowanie z łodzi, ograniczając jednocześnie ich liczbę do 2 w ciągu doby oraz wskazano miejsce, w którym możliwe jest ich wodowanie. Określono również limit łodzi wykorzystywanych do prowadzenia zabiegów gospodarczych. Nie dopuszczono stosowania zanęt, określono limity wydawanych zezwoleń, liczby osób łowiących w ciągu doby oraz roczny limit wielkości odłowów, podniesiono ponadto wymiary ochronne 4 gatunków ryb cennych gospodarczo. Dopuszczono również połowy podlodowe.

5) Prowadzenie zarybień

Ze względu na mogące występować w rezerwacie trudności z osiągnięciem sukcesu rozrodczego w wyniku naturalnego tarła, organ uznał za zasadne prowadzenie zarybień w celu zwiększenia populacji naturalnie występujących w wodach rezerwatowych gatunków, w szczególności gatunków drapieżnych. Wskazano przy tym, że materiał zarybieniowy musi pochodzić z wód regionu Warmii i Mazur.

Niniejszy akt prawny obowiązuje do 24 sierpnia 2025 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE

Agata Moździerz

